



ת"פ 60507/04/21 - מדינת ישראל נגד אמין פריג' (עציר) - ע"י, מובראק ראבי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 60507-04-21 מדינת ישראל נ' פריג' (עציר)
ואח'

בפני בעניין:	כבוד השופט חגי טרסי המאשימה נגד הנאשמים	מדינת ישראל
1. אמין פריג' (עציר) - ע"י עו"ד שי טובים 2. מובראק ראבי		

גזר דין - נאשם 1

כתב האישום

הנאשם 1 (להלן: "הנאשם") הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירות של **ניסיון שוד בחבורה ומעשי פזיזות ורשלנות** - עבירות על סעיפים 402 (ב) יחד עם סעיף 25 ועל סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, כשבועיים עובר ליום 11.4.21 קיבל הנאשם אופנוע מאחר. ביום 11.4.21 בשעה 8:40 הגיע נאשם 2 ברכבו לביתו של הנאשם. בשעה 9:05 יצאו הנאשמים מהבית, הלכו אל האופנוע, ולאחר שהסירו את לוחית הזיהוי שלו, יצאו השניים כשהם רכובים על האופנוע ועשו דרכם לסניף בנק הדואר בראש העין (להלן: "הבנק"), במטרה לבצע בו שוד, כאשר הנאשם נוהג על האופנוע, כשהוא מצויד בחפץ דמוי אקדח (להלן: "האקדח"), הנאשם 2 יושב מאחוריו כשהוא מצויד בגז פלפל (להלן: "גז הפלפל"), ושניהם מצוידים בכפפות לטקס ומסיכות קורונה.

בשעה 9:15 הגיעו הנאשמים לשביל עפר שם החנו את האופנוע, הסירו מעליהם את הקסדות, חבשו כובעים והחלו ללכת לכיוון הבנק, כאשר על פניהם מסיכות קורונה והנאשם אוחז שקית ניילון. הנאשמים עטו את כפפות הלטקס, ובשעה 9:54, בהגיעם לכניסה לבנק, שלף נאשם 1 באמצעות ידו הימנית את האקדח ובידו השמאלית אחז בשקית הניילון ונכנס לבנק, כשנאשם 2 בעקבותיו. באותה עת נכחו במקום ארבעה מלקוחות הבנק, כאשר שניים מהם עומדים סמוך לדלת. עוד נכחו במקום שתי קופאיות, ששהו במתחם הקופות מאחורי דלפק, ומנהל סניף הבנק. עם כניסתו לבנק, כאשר הוא מצויד באקדח, אמר הנאשם לנוכחים במקום: "**לא לזוז, אף אחד לא לזוז**" ונוסף באקדח. בשלב זה אחד משני הלקוחות אשר עמדו בסמוך לדלת ביקש לצאת, אך נאשם 2 שבדיוק נכנס לבנק, סגר את הדלת אחרי



ואמר לו: "שב" ונותר לעמוד ליד הדלת, כאשר הוא אוחז בגלוי בגז הפלפל. הנאשם קפץ מעל הדלפק, תוך שהוא אומר בערבית לאחת מהקופאיות שהחלה לצעוק: "אל תפחדי, אל תצעקי" וניגש לקופה. בשלב זה, יצא מנהל הבנק מחדר אחורי בו שהה אל מתחם הקופות. כשהבחין בו הנאשם, הלך הנאשם לעבר מנהל הבנק, בעודו אוחז בידו את האקדח, ואמר לו: "בוא, בוא, בוא". בתגובה לכך נמלט מנהל הבנק למשרדו. הנאשם חזר על עקבותיו לכיוון הקופה, קפץ מעל הדלפק, רץ לכיוון דלת הבנק, אותה פתח נאשם 2, שהחזיק בידו את גז הפלפל, והשניים נמלטו בריצה לעבר מקום חניית האופנוע.

בהגיעם לאופנוע הסירו הנאשמים את הכובעים מראשם, חבשו את הקסדות ועזבו בנסיעה, כאשר הם המשיכו את בריחתם הרכובה במשך כ-8 דקות לפחות. עקב האירוע נפרשו כוחות משטרה רבים באזור. בין השעות 10:02 ל-10:19, עצרו הנאשמים והתקינו חזרה את לוחית הזיהוי של האופנוע. לאחר מכן המשיכו הנאשמים בנסיעתם ובשעה 10:19 הבחין בהם אחד השוטרים, שנסע בניידת משטרתית, וכרז להם לעצור. הנאשמים החלו בנסיעה פרועה, תוך מעבר לנתיב הנגדי ונסיעה בו נגד כיוון התנועה, כאשר השוטר בעקבותיהם. בשלב מסוים חברו למרדף שוטרים שנסעו בניידת נוספת וכרזו גם הם לנאשמים לעצור, אך אלו המשיכו בנסיעתם הפרועה, פנו שמאלה בכיכר תוך מעבר לנתיב הנגדי ונסעו נגד כיוון התנועה, בהמשך חזרו לנתיב נסיעתם, כל זאת כאשר השוטרים במרדף אחריהם וכורזים להם לעצור. בהמשך, בהגיעם לכיכר, פנו הנאשמים, תוך שהם נוסעים על הכיכר ובניגוד לכיוון התנועה, עד הגיעם לשביל גישה לבית פרטי שם עצרו נסיעתם. הנאשמים ירדו מהאופנוע והחלו במנוסה רגלית. הנאשם נמלט בריצה מהשוטרים ונאשם 2 נתפס במקום.

במסגרת הסדר הטיעון, הודו שני הנאשמים בעובדות הללו, והורשעו שניהם בעבירות שפורטו לעיל. לא גובשו הסכמות עונשיות, אך עניינם של השניים הופנה לשירות המבחן. בעניינו של הנאשם, המוחזק במעצר עד תום ההליכים, התקבל התסקיר ונשמעו הטיעונים לעונש, ועל כן בשלה העת לגזירת עונשו. עניינו של הנאשם 2, אשר שוחרר ממעצר זה מכבר, יידון בעוד מספר חודשים, לאחר שיתקבל התסקיר בעניינו.

תסקיר שירות המבחן

מהתסקיר עולה כי מדובר בבחור צעיר כבן 22, רווק. הנאשם עצור מיום 12.4.21 וטרם מעצרו התגורר בבית משפחתו בכפר קאסם ועבד כנהג בחברת משאיות השייכת לדודו. הנאשם סיים 12 שנות לימוד, והוא נעדר עבר פלילי. בהתייחסו לעבירה תיאר עצמו כמי שנגרר אחר נאשם 2. לאורך האבחון ניסה להפחית ממידת מעורבותו, נטה להשליך את האחריות להסתבכות על שותפו, והתקשה להתייחס בצורה עניינית לעובדות כתב האישום המתארות התארגנות משותפת. הנאשם התייחס בעיקר לפגיעה הקשה במשפחתו, ועלה קושי להעמיק עמו במשמעות התנהגותו והשלכותיה על הנפגעים הישירים, האזרחים ששהו בבנק. הנאשם שלל שימוש בחומרים פסיכואקטיביים או מעורבות בהימורים, והתקשה לעמוד על המניע למעשיו. מדיווח גורמי הטיפול בשב"ס עולה כי הנאשם נמצא באגף עצורים ועל כן לא שולב בטיפול, אך הוא נמצא בקשר מעקבי עם עו"ס, ושיחות הוא יציב, מאורגן ומשתף פעולה. הנאשם ללא עבירות משמעת ומסר בדיקת שתן נקייה. התרשמות גורמי הטיפול הינה כי מדובר בצעיר יציב ומאורגן, ללא דפוסים עבריינים בולטים, אשר מביע מוטיבציה ראשונית לטיפול בתחום עבירותיו.



שירות המבחן התרשם כי מדובר בצעיר שזו מעורבותו הראשונה עם החוק, כאשר מחד מדווח על התנהלות נורמטיבית ומאידך אינו יודע להסביר את מעורבותו בעבירה המשקפת דפוסי חשיבה בעייתיים ושוליים, הממוקדים בחיפוש מענה מידי לצרכיו בפן הכלכלי, וכן קשרים שוליים. עוד התרשם השירות מהתייחסותו השטחית של הנאשם ומנטייתו להשליך אחריות למצבו על גורמים חיצוניים, כשנראה כי למרות הזמן שחלף מאז המעצר לא נעשתה עבודה טיפולית להעמקה ברקע למעורבותו בפלילים. כגורמי סיכון למצבו התייחס שירות המבחן לחומרת העבירה, אופייה האלים והתכנון שקדם לה, ולכך שגם כיום הנאשם אינו מסוגל להתייחס באופן בוגר ומעמיק להתנהלותו לפני ובעת ביצועה. בנוסף, נראה כי הנאשם מטשטש את הפגיעה המשמעותית שנגרמה לאזרחים ולעובדים ששהו בבנק. עוד התייחס לקושי שלו להציב לעצמו גבול, למול הפיתוי לרווח. כגורמי סיכוי לשיקום התייחס לגילו הצעיר של הנאשם, היעדר עבר פלילי, התפתחותו ברקע נורמטיבי, עבודתו ותכניתו לעתיד להינשא ולהמשיך לעבוד בקרבת בני המשפחה, שיוכלו לתמוך בחזרתו לתפקוד יציב. עוד התייחס לכך שהנאשם מכיר בחומרת העבירה ומתנהל באופן יציב במעצר, כשנראה כי גם חשיפת התנהגותו בפני המשפחה ותגובתה כלפיו הינה בעלת משמעות מרתיעה. להערכת שירות המבחן הסיכון להישנות עבירות הוא נמוך. עוד סבור השירות כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסים עברייניים מושרשים, ונראה כי מדובר במעורבות חריגה וקיצונית עם החוק. קיים צורך בהשתלבות בהליך טיפולי על מנת להביא לצמצום נוסף של הסיכון.

לאור חומרת העבירה והתייחסותו השטחית של הנאשם לא בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית בעניינו. לצד זאת ביקש שירות המבחן להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, בהעדר עבר פלילי, ובנזקי חשיפה מתמשכת לאוכלוסייה שולית בוגרת ממנו. בנוסף המליץ שירות המבחן להפנות את תשומת לב גורמי הטיפול בשב"ס, לחשיבות עידודו להשתלב בטיפול התואם את מוקדי הסיכון במצבו.

ראיות לעונש:

מטעם המאשימה הוגשו תצהיריהן של שתיים מנפגעות עבירה, הקופאיות שנכחו באירוע.

בתצהיר נפגעת העבירה מטעמה של הגב' הנאר צרצור סיפרה העדה כי האירוע השפיע עליה מאוד וכי ייקח לה זמן רב לחזור לעצמה. היא מתארת כיצד מאז האירוע היא חיה בחשש, בודקת האם כל חלונות ודלתות ביתה נעולים, פוחדת מאנשים לא מוכרים, חוששת מכך שמבצעי העבירה יחזרו לפגוע בה או בקרובי משפחתה. לדבריה, מספר פעמים התעוררה בלילות בבכי והיא אף חווה כאבים בחזה וביד שמאל.

בתצהיר נפגעת העבירה מטעם גב' ליאלי עראר תיארה העדה תחושת פחד חזקה שחשה בשל כל תנועה לא צפויה, בעבודה או מחוצה לה, לאורך כ- 3 - 4 חודשים לאחר האירוע. עוד סיפרה כי חשה פחד מהלקוחות בבנק, כאשר מישהו נכנס במהירות או נעמד קרוב לעמדת השירות.

מטעם ההגנה נשמעה עדותו המרשימה של **אביו של הנאשם**, שתיאר את אורח החיים הנורמטיבי והיצרני שמנהלים בני המשפחה כולם. האב סיפר כי מעולם לא חסך מבנו דבר, וכי המעשים שביצע היו כה בלתי מקובלים עד אשר כאשר הציעו לשחרר את בנו לחלופת מעצר סירב לעשות זאת וביקש שהנאשם יישאר במעצר על מנת שילמד את הלקח. אף



על פי כן, לאורך כל תקופת המעצר שמר עם הנאשם על קשר יום יומי, ועל פי התרשמותו חל בו שינוי משמעותי והוא למד את הלקח הדרוש. על רקע זה ביקש את התחשבות בית המשפט.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו את החומרה הרבה שבמעשיו של הנאשם ואת פגיעתם של אותם מעשים בערכים חברתיים חשובים ובהם ההגנה על שלומו, בטחונו ורכושו של הציבור. בתוך כך, תיאר את נסיבות ביצוע המעשים, כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, אשר כללו תכנון מוקדם, החזקת חפץ דמוי אקדח ונהיגה פזיזה ומסוכנת במהלך מרדף ארוך יחסית. ב"כ המאשימה אישר אמנם כי לא נגרמו פגיעות משמעותיות לגוף ולרכוש, אך טען כי יש לתת משקל לנזק שנגרם לקופאיות ולתחושת הבהלה שאפפה אותן, כפי שעולה מתצהירי נפגעות העבירה. עוד ציין כי אומנם הנאשם החזיק חפץ דמוי אקדח ולא אקדח ממש, אך עובדה זו אינה משנה את האשמה אשר אחזה באזרחים ששהו בבנק, שכן לתפיסתם מדובר היה באקדח אמיתי שמסוגל להרוג. התובע המלומד הפנה לפסיקת בית המשפט העליון, המורה על ענישה ממשית בעבירות מסוג זה, ועתר למתחם ענישה אחד לשתי העבירות הנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר.

ב"כ המאשימה הפנה לתסקיר שירות המבחן, ממנו עולה כי הסיכון להישנות עבירות בעתיד אמנם נמוך, ועם זאת הובהר כי הנאשם אינו מחזיק בתובנות כלפי מעשיו, ועודנו טוען כי הוא נגרר אחרי חברו ואינו לוקח אחריות על מעשיו. עוד ציין כי הנאשם הודה וכי הוא נעדר עבר פלילי, אך לנוכח דפוסיו אין מקום למקם את עונשו בתחתית המתחם. על כן ביקש להשית על הנאשם 38 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה, פיצוי משמעותי לכל אחת מנפגעות העבירה, קנס ופסילה.

ב"כ הנאשם הפנה אף הוא לפסיקה המציגה לטעמו מקרים חמורים יותר, הכוללים את עבירת השוד המוגמרת ואף אלמנט של אלימות, ובה נקבעו עונשים מתונים יותר מאלו שציינה המאשימה. הסנגור המלומד הדגיש כי מדובר בניסיון שוד ולא בעבירה מוגמרת, כאשר אין נזק בפועל ולא נגבב דבר, לא היה שימוש באלימות, ללא נשק חם, ללא מגע פיסי, כאשר לטענתו סיימו הנאשמים את השוד מתוך בחירה מודעת. לעניין עבירות הנהיגה הפוחזת טען כי מדובר בעבירות שלצידן נקבע דרך כלל עונש של מספר חודשי עבודות שירות. לבסוף, עתר למתחם ענישה לשתי העבירות גם יחד, הנע בין 16 ל-36 חודשי מאסר.

עוד הצביע הסנגור על כך שהנאשם הפנים את חומרת מעשיו והשלכותיהם, הבין כי עליו להיענש על מעשיו ולכן הסכים למעצר עד תום ההליכים. בנוסף ציין את האמור בתסקיר בדבר נאשם אשר נעדר כל עבר פלילי ומסוכנותו מוערכת כנמוכה. הנאשם גדל בסביבה נורמטיבית וניהל אורח חיים תקין עד המעשה, ולכן שליחתו למאסר ממושך בו יפגוש בסביבה עבריינית ויפנים דפוסים עברייניים מנוגדת לאינטרס הציבורי. ב"כ הנאשם הדגיש כי לנאשם יש סביבה תומכת לחזור אליה והזכיר את דברי אביו של הנאשם, אשר ציין כי על אף שהנאשם לא קיבל טיפול בשלב המעצר הוא רואה את השינוי שחל בו. לפיכך ביקש לקבל את המתחם אליו עתר ולמקם את העונש בתחתית המתחם.



לבסוף שמעתי את דברי הנאשם עצמו, אשר מסר כי הוא מצטער על מעשיו, מקשיב לאביו, והסכים למעצר על מנת להראות למשפחתו כי הוא מצטער.

דין והכרעה

על החומרה הרבה שבעבירת השוד, המשלבת פגיעה בהיבט הרכושי - קנייני עם הפגיעה, או למצער האיום בפגיעה, בגופו ובשלומו של אדם, אין צורך להכביר במילים. די להפנות, בהקשר זה, לדבריו של חברי, כב' השופט קובו, אשר עמד על מגוון הערכים החברתיים הנפגעים בגין מעשי שוד, במסגרת גזר הדין בת"פ (מרכז) 968-01-19 מ"י נ' **שמחי** (01.12.2020) כדלקמן:

"בעבירת השוד יש... כדי לזרוע פחד ולפגוע בתחושת הביטחון של הציבור בכללותו. זאת בנוסף לשמירה על זכות הקניין והגנה על פעילות עסקית תקינה (ע"פ 7537/16 מזרחי נ' מ"י (20.1.17)). עבירת השוד מאגדת בקרבה את הפן האלים עם הפן הרכושי, ויש בה איום מובנה על גופו, כבודו, קניינו ושלוות נפשו של הקורבן. עבירת השוד מתבצעת מתוך מטרה להשיג רווח קל בדרך עבריינית, תוך איום או פגיעה באנשים תמימים, ובכך פוגעת בסדר הציבורי. תחושת האימה וחוסר האונים שבה שרוי קורבן עבירת השוד, והחשש לחייו, מותירים בו לא פעם צלקות נפשיות חמורות לאורך תקופה ארוכה ומערערים את ביטחונו האישי (ע"פ 8660/10 פלוני נ' מ"י [17.5.11], ע"פ 9094/12 טספאי נ' מ"י [28.4.13], ע"פ 9079/16 מיארה נ' מ"י [9.3.17])."

דברים אחרונים אלה כאילו נכתבו ישירות לענייננו, ואין לי אלא להפנות לתצהירי נפגעות העבירה, בהם מתוארת תופעה זו ממש. יתרה מכך, עצמת הפגיעה בערכים החברתיים מתעצמת שבעתים, כאשר מדובר במי שלצורך ביצוע השוד מצטייד בנשק, או בדמיו נשק, אשר מידת האיום הכרוכה בו לגופו ולנפשו של קורבן תמים גבוהה. לא במקרה קבע המחוקק לצד עבירת השוד המזוין שבסעיף 402(ב) לחוק עונש חמור של 20 שנות מאסר, ולא לשווא נקבעה בפסיקה מדיניות ענישה מחמירה, הכוללת דרך כלל מרכיב משמעותי של מאסר מאחורי סורג וברית. עם זאת, הכירה הפסיקה בכך כי תחת עבירת השוד חוסות מגוון רחב של התנהגויות אסורות, ועל כן יש להתאים את מתחם הענישה שייקבע לנתונים הקונקרטיים של המעשה. על הקריטריונים השונים שעשויים להשפיע על כך עמד בית המשפט העליון, בין היתר, בע"פ 4442/19 מ"י נ' **שוץ** (13.11.19):

"לעבירת השוד בנסיבות מחמירות פנים רבות ומשכך הענישה בגינה היא מגוונת "בשל השוני במידת הפגיעה בערכים המוגנים ובמאפיינים הנסיבתיים של המקרים השונים ובכלל זה שימוש בנשק וסוג הנשק; מידת האלימות שהופעלה ותוצאותיה; חומרת הפגיעה של הקורבן; זהות הקורבן כמשתתף לקבוצות הטעונות הגנה יתרה כמו למשל קשישים (ע"פ 3338/13 טחימר נ' מ"י, סעיף 3 לפסק הדין (19.2.2015) או עובדי לילה בתחנות דלק



ונהגי מוניות (ע"פ 1698/16 דמלאו נ' מ"י (8.11.2016)... ; מידת התכנון; הנזק הכלכלי והנפשי שנגרם וכיצד באלה היבטים, המשמשים שיקולים בקביעת מתחם העונש ההולם".
(ע"פ 5430/16 אפשטיין נ' מ"י, פסקה 12 (1.8.2017)).

יישומם של עקרונות אלו על המקרה שלפני מוביל אל המסקנה כי **מידת הפגיעה בערכים החברתיים במקרה זה היא ברמה בינונית** וזאת לאור **נסיבות ביצוע העבירה**. בפן המחמיר של המעשים יש לציין כי מדובר בעבירות אשר היו תולדה של תכנון מוקדם מקיף, אשר כלל לא רק הצטיידות בחפץ דמוי אקדח ובגז מדמיע, אלא גם מרכיבים רבים נוספים. בין אלו ראוי להזכיר את ההצטיידות בפריטי לבוש שנועדו להסוות את זהות הנאשמים כגון כובעים, כפפות ומסכות קורונה, וכן את הסרת לוחית הזיהוי של האופנוע.

גם באירועים שהתרחשו בתוך הבנק ניתן להצביע על כמה מאפיינים בעלי חומרה יתרה. כזה הוא השימוש האקטיבי שעשה הנאשם בחפץ דמוי האקדח, בניסיון להלך אימים על עובדי הבנק ועל הלקוחות. בתוך כך יש להזכיר כי הנאשם נכנס לבנק כשהוא אוחז באקדח בידו, ועם כניסתו נופף באקדח בעודו אומר לנוכחים שלא לזוז. בהמשך, קפץ מעל לדלפק וניגש לקופה, וכשמהל הבנק יצא מחדרו הלך לעברו הנאשם בעודו אוחז בחפץ דמוי האקדח וקורא למנהל לבוא, עד שזה נמלט בחזרה למשרדו. עוד ראוי להזכיר את האלמנט המחמיר הכרוך בפעילות המשותפת עם הנאשם 2, אשר גם הוא היה מצויד בכלי פוגעני בדמות מיכל גז מדמיע. הנאשמים אמנם לא פגעו פיזית במי מהנוכחים במקום, אך נקל לשער את האימה הרבה שאחזה מן הסתם בכל הנוכחים למראה שני הצעירים החמושים ואופן התנהלותם, וככל שהדבר נוגע לפקידות הבנק אין אף צורך לשער, שכן הפחד שאחז בהם והשלכותיו השליליות ארוכות הטווח מתואר היטב בתצהירים שהוגשו מטעמן.

כלל אלה יש להוסיף את הסיכון הרב שהיה כרוך בניסיון הרכוב של הנאשם וחברו להימלט מפני השוטרים. מכתב האישום המתוקן עולה כי לאורך דקות ארוכות נסעו השניים באופנוע בצורה מסוכנת ופרועה, במהירות גבוהה, ולעיתים אף בניגוד לכיוון התנועה בכביש, וזאת תוך שהם מתעלמים במפגיע מדרישתם של השוטרים לעצור. מעשים מעין אלה פוגעים בסדר הציבורי, מעידים על זלזול מוחלט ברשויות אכיפת החוק ומסכנים באופן ניכר את שלומם של עובדי אורח ושל המשתמשים בדרך. לפיכך, מרכיב זה של המעשים כשלעצמו מחייב אף הוא מענה עונשי ממשי.

מכלול הנתונים המחמירים הללו עשוי היה בנסיבות אחרות להביא להצבת מידת הפגיעה בערכים החברתיים ברף גבוה יותר מזה שנקבע, אך מצאתי בכל זאת להסתפק בקביעה המתונה הנ"ל וזאת בהתחשב בכך שבסופו של יום לא נגרמו נזקים פיזיים כלשהם ובכך שגם בהיבט הרכושי לא הושלם השוד, והשניים עזבו את הבנק מבלי שנטלו עמם רכוש גנוב כלשהו. עוד אזכיר, מבלי להקל ראש בפחד שגרם החפץ שאחז הנאשם לנוכחים בבנק, כי מדובר היה רק בחפץ דמוי אקדח, ולא באקדח ממש, כך שפוטנציאל הנזק שהיה כרוך בהבאתו ובשימוש בו היה מצומצם באופן יחסי.

בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר ממושכים. הפסיקה שתובא תתמקד במקרים בעלי מאפיינים דומים בלבד, דהיינו שוד או ניסיון לשדוד סניפי בנק, תוך שימוש באקדח דמה או איום



מילולי באיום באקדח, מבלי להצטייד בו בפועל.

בע"פ 3698/20 מחאמיד נ' מ"י (3.11.20), נדון עניינו של אדם אשר הורשע בביצוע עבירת שוד "רגילה" ונהיגה ללא רישיון. הנאשם נכנס לסניף בנק הדואר כשהוא חובש על ראשו קסדה ובידו חפץ הנחזה להראות כאקדח. הנאשם איים על פקידות הבנק באמצעות החפץ, קיבל לידיו כ-11,000 ₪ ונמלט מהמקום ברכבו. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם הנע בין 20 חודשים ל-4 שנות מאסר**. הנאשם בעל עבר פלילי לא מכביד אשר התיישן ונסיבות רפואיות ואישיות מורכבות, נדון לעונש של **30 חודשי מאסר בפועל**. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה. תשומת הלב תופנה לכך שהנאשם פעל לבדו, ועל כן הורשע בעבירת שוד קלה יותר מזו בה הורשע הנאשם שלפני, להעדרם של חלק מגורמי החומרה המתעוררים בעניינו ולשוני בחומרת העבירות הנלוות. מאידך, מדובר בעבירת שוד מוגמרת, ולא בניסיון.

בע"פ 1326/14 מחאג'נה נ' מ"י (2.6.14), נדון עניינו של בחור צעיר כבן 20, נעדר עבר פלילי, שהורשע, על פי הודאתו, בביצוע עבירה של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. המערער נכנס לסניף דואר, איים על פקיד הבנק באקדח-דמה, גנב 6,650 ₪ ונמלט. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם שנע בין 18 ל-42 חודשי מאסר**, והשית עונש של **24 חודשי מאסר**. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש. גם כאן ראוי להפנות להבחנות המתבקשות בהשוואה לעניינו, אשר הנו חמור יותר במרבית ההיבטים, למעט בנושא השלמת יסוד הגניבה.

בע"פ 5385/16 בן שמעון נ' מ"י (7.3.17), נדחה ערעורו של נאשם על חומרת העונש שהושט עליו בגין קשירת קשר לפשע וניסיון שוד של שני סניפי בנק הדואר, ביחד עם אחר, ותוך שימוש בחפץ חד ובאקדח דמה. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה הנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר**. לאור גילו הצעיר ומנגד עברו הפלילי, הכולל הרשעה בעבירות דומות, ותסקיר שירות מבחן לא חיובי, הושט עליו מאסר לתקופה של **20 חודשי מאסר**, לצד הפעלת מאסר על תנאי (סך הכל 24 חודשים). ביהמ"ש העליון קבע שאין מדובר בענישה חריגה.

בע"פ 7516/12 פלוני נ' מ"י (1.8.13), נדחה ערעורו של נאשם, קטין על סף בגרות, אשר הורשע בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק. הנאשם הגיע לסניף בנק דואר כשהוא רעול פנים ובידו תיק ומצית בצורת אקדח. הנאשם צעק "זה שוד" תוך שנפנף באקדח הדמה, ניגש לדלפק הקבלה, הורה לפקידה למסור לידיו את הכסף שברשותה, נטל 3,900 ש"ח ונמלט מהמקום. בית המשפט התייחס לגילו הצעיר של הנאשם, להיעדר עבר פלילי, להודאתו המידית באשמה ולנסיבות חייו הקשות, כמו גם לחוסר נכונותו להשתלב בטיפול, וגזר עליו **3 שנות מאסר בפועל**. בית המשפט העליון החליט שלא להתערב במידת העונש שנגזר על המערער וקבע שהנו ראוי ומאוזן בנסיבות העניין. עוד הוסיף וקבע בית המשפט העליון כי: **"בנסיבות מעין אלה יש ליתן את משקל הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, שכן אנו מצווים להגן על קורבנות, המהווים טרף קל לשודדים חסרי מצפון ומורא מהחוק..."**

בע"פ 1702/16 מ"י נ' שושני (17.5.16), התקבל ערעור המאשימה על קולת עונשו של נאשם אשר הורשע בעבירת ניסיון שוד. הנאשם נכנס לסניף דואר כשהוא לבוש באופן שמסתיר את זהותו, ומסר לפקידה פתק מאיים שבו מצוין שהוא חמוש באקדח ולא יהסס להשתמש בו, למרות שבפועל לא היה חמוש בחפץ כלשהו הפקידה לחצה על לחצן המצוקה, והנאשם נתפס. הנאשם בעל נסיבות חיים קשות ועבר פלילי מכביד, לרבות שלוש הרשעות בעבירות דומות.



בית המשפט העליון הכפיל את העונש שקבע ביהמ"ש המחוזי, הטיל על הנאשם **24 חודשי מאסר בפועל**, ואף הפעיל במצטבר מאסר על תנאי (סך הכל 36 חודשים).

בע"פ 7537/16 **מזרחי נ' מ"י** (30.1.17), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירת שוד, לפי סעיף 402(א) לחוק. הנאשם נכנס לסניף בנק לבוש במעיל, חבוש בקסדה והרכיב משקפיים אטומים. הנאשם ניגש לפקידת הבנק, ועל אף שלא היה חמוש, איים עליה באומרו: "זה שוד, יש לי אקדח, תביאי את הכסף". הפקידה מסרה לו 3,700 ₪. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 12 ל-42 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם בעל עבר פלילי שהתיישן, סובל ממצוקה כלכלית, **נידון ל-24 חודשי מאסר בפועל**.

לאור כל האמור לעיל, בשים לב לנסיבות הנוגעות לביצוע העבירות, למידת הפגיעה בערכים החברתיים, לפסיקה הנוהגת ולצורך לשקלל בגדר המתחם גם את מרכיבי החומרה הכרוכים בניסיון ההימלטות הפוחז מהשטרים, אני סבור כי לצד מעשיו של הנאשם יש לקבוע **מתחם עונש הולם אשר ינוע בטווח שבין 26 ל-48 חודשי מאסר בפועל, לצד מרכיבי ענישה מרכיבים**.

משנקבע המתחם, ובהיעדר נסיבות חריגות המצדיקות סטייה ממנו, יש לאתר את העונש המתאים לנאשם בגדרו של המתחם, תוך מתן משקל למכלול הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אלא נוגעות יותר לנאשם עצמו, לאופיו, להתנהלותו ולעברו. בהקשר זה יש להזכיר את גילו הצעיר של הנאשם, כבן 22 בלבד, ואת היותו נעדר כל עבר פלילי. הנאשם הודה, נטל אחריות וחסך זמן ציבורי. בנוסף, יישקלו לקולה מסקנות שירות המבחן בדבר היעדרם של דפוסים עברייניים מושרשים, רמת מסוכנות נמוכה להישנות המעשים, נכונות להשתלב בטיפול בשב"ס ומידה גבוהה של הרתעה שחוזה הנאשם כתוצאה מההליך שננקט נגדו. כמו כן התרשמתי מדברי אביו של הנאשם, כי לנאשם אכן משפחה תומכת אשר תסייע בידו לעבור את תקופת המאסר ובהליכי השיקום שעוד יבואו בהמשך.

לצד נתונים חיוביים אלה, אין מנוס מלהזכיר את הקשיים הניכרים העולים אף הם מהתסקיר ואת גורמי הסיכון שעדיין קיימים בעניינו של הנאשם. הנאשם נטל חלק באירוע חמור ביותר, ואין הוא מסוגל לספק כל הסבר לגבי מניעיו. מהתסקיר עולה קושי רב בנטילת האחריות, והנאשם נוטה להשליך אותה על שותפו, וזאת בניגוד לעובדות כתב האישום המעידות על כך שהיה דומיננטי לא פחות, ויש שיאמרו אף יותר, מהנאשם הנוסף. שירות המבחן התרשם גם מדפוסי חשיבה בעייתיים ומקשרים שוליים המשפיעים על הנאשם, אשר אינו מסוגל להתייחס באופן מעמיק להתנהלותו ומתקשה בהצבת גבולות.

בשים לב לכל אלה, כמו גם לצורך בהרתעה האישית ובהרתעתם של אחרים כמותו מפני ביצוע עבירות דומות, יש טעם בעתירת המאשימה למקם את העונש במעלה המתחם, ולא בתחתיתו. עם זאת, באיזון הכולל, לנוכח הגיל הצעיר, העבר הנקי והתקווה כי די יהיה בתקופת מאסר שאין בה משום מיצוי הדיון על מנת להרתיע את הנאשם וכי יוכל בעתיד להשתקם, בסיוע בני משפחתו הדואגים לו, ימוקם העונש בסמיכות ניכרת לרף התחתון של המתחם שנקבע, וזאת לצד מאסר על תנאי, קנס, פיצוי הולם ופסילה.



אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 28 חודשים מיום המעצר - 12.4.21.
2. 10 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.
3. 5 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון.
4. קנס בסך 5,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 15.7.22.
5. פיצוי לכל אחת משתי הקופאיות המוזכרות בכתב האישום המתוקן בסך 5,000 ₪. הפיצוי הכולל בסך 10,000 ₪ יופקד בקופת בית המשפט בתוך 90 יום, ויועבר על ידי המזכירות למתלוננות על פי פרטים שיסופקו על ידי המאשימה.
6. אני פוסל את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 6 חודשים בפועל, וזאת מיום שחרורו מהמאסר. תנאי לחישוב הפסילה הנו ביצוע הפקדה כדין.

העתק יועבר לשירות המבחן

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ה' אדר ב' תשפ"ב, 08 מרץ 2022, במעמד הצדדים.